

KAPITOLA PRVNÍ

„Marcelo, jsi připravený?“
Zvednu palec. To znamená, že jsem připravený.
„Dobře, zasunu tě dovnitř.“

Pak mě nechá vklouznout do tunelu přístroje. Je mi příjemné být tak uzavřený. Světla sice nezáří tak silně, aby mě z nich bolely oči, ale přesto je zavřu.

„Nezapomeň zvednout prst, až uslyšíš tu duševní hudbu.“
V tunelu je reproduktor. Hlas dr. Maloneho vychází právě z něj.

Čekám na hudbu. Vždycky se ozve. Obtížné je nezapomenout, že mám zvednout prst. Je tu kamerka, díky níž na mě dr. Malone a Toby vidí z řídicí kabiny.

„Marcelo, Marcelo.“ V dálce slyším Tobyho. Tobyho mám rád. Je to doktor stejně jako dr. Malone, ale „pane doktore“ mu říkat nemám. Jednou jsem mu řekl „pane doktore“ a hned mě opravil: „Prosím, jenom Toby.“ Obličej má posetý pihami.

„Jsi připravený na tu opravdickou?“ zeptá se, když mě vysune ven.

„Ano,“ odpovím mu. „Ta opravdická“ je podle něj hudba, kterou pouští z reproduktoru v přístroji. Hudba, která vychází zevnitř mojí hlavy, se za „opravdickou“ nepovažuje.

Toby drží papír se seznamem různých druhů opravdické hudby. „Co kdyby sis teď vybral z téhle strany?“

„Jasně.“ Na seznamu hudby na druhé straně jsou rockové písničky. To je Tobyho oblíbený žánr. Žádné písničky ani skladatele nepoznávám. Nakonec si vyberu skladbu od nějakého Santany, protože jeho jméno vypadá jako Sandoval, což je moje příjmení. Taky se mi líbí název skladby: „The Calling“.

„Rozkošný,“ přisvědčí Toby. Úsměv na jeho tváři znamená, že jsem si vybral dobře. „Santana a Clapton dohromady. Fakt rozkošný.“

Rozkošný, řeknu si v duchu. Zapisuju si za uši, abych tohle slovo řekl, až se mi příště bude něco líbit.

Za několik minut se Toby se seznamem vrátí. Mračí se. „Musíš si vybrat z téhle strany. Dědek si myslí, že rock ti bude příliš stimulovat šedou kůru mozkovou.“ Toby při pohledu na dr. Maloneho, který si v kabince pohrává s nějakými páčkami a tlačítky, obrací oči v sloup. Přesnému smyslu výrazu Tobyho tváře ale nerozumím.

Rychle si vyberu Beethovenovo „Largo“ z koncertu pro klavír č. 3. Líbí se mi jeho jednoduchá melodie. Taky vím, že trvá asi jenom deset minut.

Toby mě zasune zpátky do tunelu.

„Jaká je ta duševní hudba?“ zeptá se dr. Malone, když jsem z tunelu opět venku. Přestanu si zavazovat tenisky, abych nad jeho

otázkou mohl popřemýšlet. Ale vnitřní hudbu slovy popsat nedokážu. (Když o té hudbě mluvím, používám raději slovo „vnitřní“ než „duševní“. To, že mi VH, jak jí zkráceně říkám, zní v duši, ještě neznamená, že ji *vyluzuje* moje duše.) A jaká je VH? Kolikrát už mi dr. Malone tuhle otázku položil a kolikrát jsem na ni nebyl schopný odpovědět?

„Rozkošná,“ řeknu. „Je rozkošná.“ Hledám Tobyho, ale ten je v řídicí kabině.

„Chceš říct, že zní příjemně? Že ty zvuky znějí příjemně v uších?“

„Ta hudba se neposlouchá ušima.“ Potom si uvědomuji, že „rozkošná“ není to správné slovo. Muzika zní příjemně, to ano, ale znamená mnohem víc.

„Jestli se neposlouchá ušima, tak jak ji slyšíš?“

Jak ji mám popsat? Je to jako poslouchat hodně hlasitou hudbu ve sluchátkách. Akorát že ta hudba vychází jakoby z mozku. Je to vlastně kouzelný pocit. „Prostě tam je,“ řeknu dr. Malonemu. Potom se mi v duchu objeví obraz. „Je to velký meloun.“

„Co prosím?“ S dr. Malonem rád pracuji i proto, že se mu ve tváři zračí tak jasné a snadno pochopitelné výrazy. Třeba ten, který teď nasadil, je učebnicovým příkladem „vyvedení z míry“.

Rozvívám obraz, který mě napadl. Tohle spojení jsem vytvořil poprvé, takže si nejsem jistý, kam mě zavede. „Když zní ta vnitřní hudba, Marcelo je jedno ze *semínek*. Hudba je zbytek melounu.“

Dr. Malone se mračí. Ve skutečnosti se napůl mračí a napůl usmívá, jako by se snažil uchovat si vážný výraz. „Víš, žes právě položil důraz přesně na to správné slovo? To je skvělé. Ještě před rokem jsi to neuměl. Paterson ti prospěl.“

Paterson. Podívám se na hodinky. Aurora mě po sezení s dr. Malonem odveze do Patersonu, abych se podíval na hříbátko, které se tam v noci narodilo. Harry (tak říkáme panu Killhearnovi, vrchnímu stájníkovi v Patersonu) dnes ráno volal a Auroře řekl, že se hřebeček narodil ve 2:35 ráno. Poprosil jsem Auroru, aby mě tam dnes zavezla, i když celý den pracuje v nemocnici. Mohl bych počkat dva dny do pondělka, kdy mi začíná letní brigáda u poníků, ale čekat je vážně těžké. Původně jsem doufal, že budu moct být přímo u porodu, a hodiny dnešního dne mi připadaly dlouhé jako celý týden.

Připomínám si, že mám strávit ještě půlhodinu u dr. Maloneho. Tentokrát si musím dát pozor, aby sezení nepřekročilo vymezený čas, jak se to někdy stává.

Dr. Malone opět mluví. „Ale vraťme se k té hudbě. Co tvoří tu duševní hudbu? Zní jako normální hudba? Má nějakou melodii?“

„Ano a ne.“ Strašně nerad se vyjadřuji takhle nekonkrétně. Ale nekonkrétností se v tomto případě co nejvíc (a nejrychleji) blížím k přesnosti.

„Ahááá.“ Dr. Malone se zazubí. „A která část se podobá normální hudbě?“

Zavřu oči a představuji si violoncello velké jako Země a smyčec dlouhý jako Mléčná dráha a pak, jak se ten smyčec někdy pomalu a někdy rychle pohybuje přes struny.

V dáli slyším dr. Maloneho. „Hudba má obvykle melodii, rytmus, takt. Má některou z těchto složek i tvoje duševní hudba?“

Právě přemýšlím nad svou letní brigádou a nad tím, jak budu moci být celý den s poníky. Vrátím se k dr. Malonemu a jeho otázkám. Za tohle mě platí, říkám si. Musím tomuto

procesu věnovat maximum. Kromě toho mám dr. Maloneho rád a mám rád i Tobyho. „Ani ne.“

„Dokázal bys ji zabroukat?“

„Ne.“

„Pak to není hudba.“

„Jsou to pocity hudby bez zvuku.“ Tak. Jazykem, který chce slyšet dr. Malone, se k ničemu přesnějšimu už nedostanu.

„A jaké pocity to přibližně jsou?“

Netuším, jak mám těm pocitům říkat. Někdy je ta hudba živá a rychlá, takže jí říkám „šťastná“. Někdy je pomalejší a v nižších polohách, takže jí říkám „smutná“. Většinou je ale jen nesmírně klidná. Rozkošná. To slovo se mi líbí.

„Marcelo! Haló. Už jsme skoro na konci. Cítíš je vždycky, ty pocity z té hudby bez zvuku?“

„Ano. Když je hledám. Když je Marcelo hledá, vždycky tam jsou.“

„Když je Marcelo hledá kde?“

„Tady.“ Dotknu se svého týlu, těsně nad krkem.

„Ozývají se někdy ty zvuky, když nechceš, aby se ozývaly, nebo zůstávají v tobě, když nechceš, aby zůstávaly?“

Přemýšlím o tom. Po pravdě řečeno vábení té hudby cítím pořád. Jako před chvílíčkou, když jsem se ji pokoušel popsat dr. Malonemu, jsem do té hudby chtěl zase vklouznout. A taky je těžké se z ní vytrhnout, když v ní jsem. Ale tohle dr. Malonemu neříkám. Nevím, jestli bych dokázal najít správná slova, abych tyto myšlenky popsal. Místo toho mu řeknu: „Kdyby se to dělo, pak by byl Marcelo blázen, že?“

Dr. Malone se směje a zároveň pokyvuje hlavou. Stále mě testuje, věnuje se výzkumu, ale taky sleduje moje duševní zdraví. Navzdory jeho nezodpověditelným otázkám a jeho nejapnému smys-

lu pro humor mi návštěvy u dr. Maloneho nevadí. Od pěti let k němu chodím jednou za půl roku, což znamená, jelikož je mi sedmnáct, že jsem byl u dr. Maloneho už pětadvacetkrát. Jedno sezení trvá dvě hodiny a plní tři funkce. Za prvé se zjišťuje, zda je můj mozek v pořádku po fyzické stránce. Za druhé, údaje, které se shromažďují, pomáhají jiným lidem, kteří doopravdy potřebují pomoc. Za třetí, od loňska dostávám za každou návštěvu tři sta dolarů v souladu s pravidly grantu, který dr. Malone dostal.

Zamíří k řídicí kabině a já se vydám za ním. „To je úžasné!“ zvolá, když si prohlédne dva monitory. „Pojď sem. Chci ti něco ukázat.“

Přejdu k dr. Malonemu a Tobymu. Dr. Malone řekne: „Tohle je obrázek tvého mozku, když jsi poslouchal opravdickou hudbu, a takhle na tom jsi, když posloucháš, nebo si vybavuješ, jak tomu sám říkáš, tu duševní hudbu. Vidiš?“

Vidím dva obrázky svého mozku. Na obou jsou různě rozmístěné červené a modré skvrny. „Když posloucháš opravdickou hudbu, aktivují se obě strany spánkového laloku.“ Dr. Malone na jednom obrázku ukazuje na jasně červenou skvrnu v přední části mozku. „Ale tadyhle, když posloucháš tu duševní hudbu, se děje něco s hypotalamem, nejstarší částí lidského mozku. Víš, tou částí, která naše jeskynní předky přiměla buď bojovat, nebo brát nohy na ramena.“

„Celý limbický systém tady září jako ohňostroj,“ říká Toby a ukazuje na obrázek mého mozku zaposlouchaného do VH.

Dr. Malone na mě upírá oči. „Rozhodně jsi něčím pohlacený, ale ne jako při přemýšlení.“ Potom se otočí na Tobyho a řekne: „Toby, najdi ty testy, co se prováděly na kočkách, víš, jak je snímali, když před nimi někdo třásl provázkem. Myslím, že i tam to nějak ovlivňovalo hypotalamus.“

Neubráním se úsměvu. Je příjemné vědět, že můj mozek se podobá mozku kočky. Připomíná mi to něco, co mi říkal strýc Hector, když mě učil zvedat činky. Řekl mi, abych se soustředil na svaly, které napínám, jako lev, co sleduje vetřelce blížícího se k jeho doupěti.

Aurora na mě čeká u recepcce. Procházím kolem ní a doufám, že nebude ztrácet čas a jako obvykle se vyptávat dr. Maloneho na skončené sezení. Chci jet co nejdřív do Patersonu. Harry není trpělivý člověk. Tu letní brigádu na pozici stájníka mi slíbil, když viděl, jak dobře si vedu s poníky, když s nimi pracuji po škole. Ale tuto práci v Patersonu chtěli i jiní, protože je to skvělá, opravdu skvělá letní brigáda, a teď jsem nervózní, že bych se nemusel dostavit na čas.

Ale i když kolem ní projdu, nepomůže mi to. Aurora čeká na dr. Maloneho, který přichází hned za mnou. „Tak co,“ zadívá se na doktora, „našli jste tam něco?“

„Prázdnó, absolutní prázdnó.“ Dr. Malone natáhne ruku, aby se dotkl temene mé hlavy, ale pak si ji opět přitáhne k tělu, jako by zničehonic zjistil, že už jsem vyšší než on.

„Jeho otec ho chce příští rok poslat na běžnou střední školu,“ říká mu Aurora.

Vrátím se na místo, kde spolu mluví dr. Malone s Aurorou. „Ne,“ vyhrknu.

„Tvoje pocity znám, vašnosto,“ řekne Aurora. „Ráda bych si vyslechla názor pana doktora.“

Vidím, jak dr. Malone váhá. Ví, jaký mám pocit z toho, že bych měl opustit Paterson a chodit na normální školu. „Samo-

zřejmě že je na to připravený. Do normálních škol mohl chodit od předškolního věku. Zvládne to.“ Potom se podívá na mě a dodá: „Promiň, kámo.“

Zadívám se na podlahu a přitom se usilovně snažím najít slova, kterými bych mu vysvětlil, že navštěvovat běžnou střední školu by pro mě nebylo správné. Pak uslyším, jak se mě Aurora snaží utěšit: „To neznamená, že tam půjdeš. To, že jsi na to připravený, ještě neznamená, že to uděláme. Probereme to.“

„Je mi sedmnáct,“ namítnu.

„Co tím chceš říct?“ ptá se Aurora.

„Mělo by to být Marcelovo rozhodnutí.“ Seberu všechny síly a zvednu oči, abych se podíval napřed na Auroru a potom na dr. Maloneho. „Měli byste mi dovolit dokončit poslední ročník střední školy v Patersonu, kam chodím celou dobu.“

„No, myslím, že do tohohle se vám míchat nebudu,“ prohlásí dr. Malone.

„Odpovídá Marcelův vývojový věk věku jiných sedmnáctiletých chlapců?“ Dívám se na dr. Maloneho.

Dr. Malone přikyvuje. To znamená, že rozumí podstatě mé otázky. „Vývojový věk? Co to ale znamená? Každý člověk je jiný. V určitých ohledech máš před svými vrstevníky padesát let náskok.“

Aurora se usmívá.

Dr. Malone nerad dává jednoduché odpovědi na složité otázky jen proto, abyste se cítili lépe. Chci od něj, aby řekl, že s ohledem na to, kdo jsem, je mi lépe v Patersonu.

„Třeba nebude od věci získat novou zkušenost,“ prohlásí Aurora.

„Víte, jaký na to mám názor,“ říká dr. Malone Auroře. „Nevěřím na utrpení. Když je kluk šťastný, dostává se mu pocho-

pení a ocenění, ve správné době rozkvetete. Paterson Marcelovi svědčí. Podívejte se na výsledky.“

Jo! Díky moc, dr. Malone, já sám v duchu.

„Mmm.“ Tento zvuk vydá Aurora.

„Co znamená to ‚mmm‘?“ zeptám se napřed Aurory a potom dr. Maloneho.

Dr. Malone se rozhodne, že mi odpoví. „Rozhodně ses na to zeptal správného člověka. My, co se pohybujeme v lékařství, o takových ‚mmm‘ víme všechno. Myslím, že v tomto případě ‚mmm‘ tvojí matky znamená, že si myslí, že pořád existuje pár věcí, které se musíš naučit, a že možná, kdyby to záleželo jen na tobě, tak by sis takové učení nevybral. Dává to smysl!“

„Ano,“ odpoví Aurora.

„Mmm.“ Tentokrát tento zvuk vydám já. A nemyslím to jako legraci.